

ZARASU KRASHTAS

ZARASAI, 1940 m. birželio mėn. 1 d.

**Sodžiuje tėvynės
viltis ir ateitis**

Lietuviškas sodžius daugiausiai ir bene narsiausiai kovotojų davė neprieklausomybei iškrovoti. Iš sodžiaus paima žmonės daugumoj sėkminges valdo mūsų krašto ir rūpinasi jo ateitimi. Sodžius daugiausiai vilties ir atgento Vilnius krašto nutautintu siūlyti atliečiavimine atžvilgiu. Mat, sodžiuje mažiausiai svelimo užsišpyrimo, bet kokie veidmatinavimo, čia yra gausias taotinis jausmas. Sodžiuje mažiau vėjauskis, o daugiau rimtumo: čia greičiau priyga kilni idėja. Sodiečiamas jų žemėlė maitintojėlė ir giminė pastogę brangės už viską. Tos žemėlės atskros vietas ir gimtiosios sodybos daugumoj turi lietuviškų pavadinimus. Pagaliau ir pačiu gyventoju pavarde skambia lietuviškai, o jų seneliai arba net tėvai dar mokoje ar tebemoka kalbėti lietuviškai. Dėl to sodiečiai be jokio užsišpyrimo mieles pasiduoda nuomonel, kad čia nuo amžių buvusi Lietuva, kad jí visai teisėtai ši kraštą daber užvaldė, kad ir ateity tiktai jai ši kraštą turi priklausti. Tokio įsigilinimo ir apsisvarstymo metu žmonių sielose pasijunta ir atbunda protėvių dvaisos balsas, raganties pamilių ir prisirūpē prie savo tikros tėvynės Lietuvos.

Sodžiaus gyventoja, atėjė į įstaigą, be jokiu issisukinėjimu kiek gali varoto lietuvių kalbą. Jie savo ir vaikus ragina kuo greičiau lietuviškai išmokti. Jie su pasitenkinimu ištaria „labas rytas“, „labas diena“, jeigu daugiau ir nemoka. Praeis kiek laiko, ir čia, buvęs sulenkintas, o dabar lietuviškai atsigavęs sodžius gali duoti darbą ir parofigingų tėvynai darbuojant visose gyvenimo srityse.

Taigi i sodžiu kreipkime didžiausį dėmesį, nes čia tėvynės šviesi ateitis, čia gera dirva lietuviškai pažangai ir kultūrai tarpti.

Slinkus.

Didelės iškilmės Latvijoje

Šiuo metu birželio 16 ir 17 d. d. Latvijoje. Daugpilyje, bus didelė dainų šventė, kurioje žada dalyvauti patys prezidentas ir Vyriausybės nariai. Kviečiami nuvykti Zarasų Lietuvą — Latviją draugija. Jei kas norėtų vykti į ekskursiją, prašom iki birželio 5 d. (imamai) užsiregistruoti miesto s. bėjė darbo valandomis.

Dainų šventės pradžia 16 val.

Keliunė į abu galu kaštus 2 latai.

Bilietai į dainų šventę nuo 1,5 iki 3 litų.

Saukiama vasarotojų

Zarasai jau visiškai pasiuroę priimti vasarotojus. Savivaldybės vilos jau atidarytos. Nors šiemet viskas žymiai brangiau, bet Zarasuose už pasionią kaina palikta pernykšte — nuo 6 iki 7 lt. dienai.

„Aušros“ vilų laiko p. Merkienė (tel. 57), „Užuvėjės“ vilų — p. Klauska (tel. 58).

Zarasu žinios

Daug naujų baidarių

Miesto Savivaldybė šjmet įgijo 7 puikias sportiškas dvivietės baidara — 2 burines ir 5 paprastas, kurios yra prieinama kaina išnuomojamos. Tai bus didelis sporto mėgėjams ir vasarotojams patogumas.

Šiemet daug matyt ir privatinių gražių baidarių.

Utenos mokinų ekskursija

— S. m. gegužės 26 d. dviem sunkvežimiais buvo atvykę į Zarasų Utenos pradžios mokylos vyresniųjų skyrylį 140 mokiniai ir 5 mokytojai. Ekskursija apžiūrėjo Zarasus, grazias Zayazų kurortą apylinkes, aplankė Stelmužės dildžiausį ir seniausį Lietuvoje įžuoją. Buvo sporto rungtynės su Zarasų pradžios mokykla. Visur nugalejo zarasiečiai.

Nauji atvirukai

Turizmo Draugijos išleido kelionių tūkstančių atvirukų su gražiai Zarasų vaizdais (iš viso 10 valandų). Iš tų atvirukų padaryta keli žemėlapis albumėlių.

Iškeliamas kalejimas į Vilnių

Zarasų moterų kalejimas, kuris visados turėjo apie 100 nusikaltėlių kaliniai, 18 tarnautojų ir nemažas nuosavas patalpas, nuo š. m. birželio mén. 1 d. iškeliamas į Vilnių, kur paneigiuose steigiamas didelis moterų kalejimas.

Kalejimo patalpos bus panaudotos greičiausiai amatų mokyklos reikalams, apie kurios įsteigimą Zarasuose rimtais kalbama.

Atostogose

Zarasų apskrities viršininkas p. A. Staškevičius nuo š. m. gegužės 15 d. iki birželio 1 d. buvo atostogose. Jo pareigas ėjo policijos vadasis p. Svilas.

Mokslo metų pabaiga

Zarasų pradžios mokyklų žemėsnei skyriai baigia mokslo metus gegužės 31 d., o vyresniųjų skyriai ir Zarasų valstybinė gimnazija baigia mokslos ir egzaminius birželio mén. 15 d. VIII kl. šeimai baigia 20 abiturientų. Pradžios mokyklos vyresniųjų mokiniai su mokytojais birželio 17 d. doro ekskursiją į Vilnių.

Saulių namai

Zarasų šaulių namai Bokanto g. 4 jau visai baigiami įrengti. Daromi paskutinės dažymo darbai. Namai labai gražūs, jaukūs, turi centralinį apšildymą. Yra nors ir nedidelė, bet labai graži ir gerai įrengta salė su patogia scena ir gražios šaulių klubui ir butelių patalpos, o antame aukštė komendantūrai patalpos. Nuo š. m. birželio mén. 15 d. Zarasų komendantūra jau persikelia į šias šaulių rūmų puikias patalpas.

Šaulių orkestras

Išyvus daugumai pasienio policijos į naują sieną su Rusija, ir Zarasų pasienio policijos orkestras išvažiavo. Dabar Zarasų šauliai iš savo tarpo sudarė naują orkestrą iš 14 žmonių, kuris sėkminges pasirodė jau porą — trejetą nyki.

Vakaras

Zarasų gimnazijos fiziko lavinimo kuope rengia š.m. birželio 1 d. gimnazijos salėje įdomų VAKARA.

Programoje dar Zarasuose nematyti lietuvių, latvių, svedų, vengrų, japonų, oländų ir kitų tautų tautinių ir meninės šokių.

Be to, skanus bufetas ir kitoki įvairinėmis.

Gros patobulintas gimnazijos orkestras.

Pradžia 20 val. 80 min.

Ekskursija į Vilnių

Zarasų pavasariniukai rengia į Vilnių ekskursiją. Išvyksta birželio mén. 8 d.

Už neatsargumą įrgi baužiama

Praėjtu metu rugpjūčio mén. valdiškame Gražutės miške įvyko gaisras kuriuo priešastiniu buvo neatsargus deginimas kelmei privatinėje baloje.

S. m. balandžio 30 d. Zarasų Ap linkės Teismas nubusudė neatsargą padegėja E. Jastrabova, gyv. Samukos vnk., 100 lity baudos, arba 7 paromis arsto, ir atleidė Mišky Departamentui gaisro padarytus nuostolius 151, 20 lt. sumai.

J. S. O. klubo nariams žinoti

Sekmadienį, birželio mén. 2 d. 14 val (2 val po pietų) įvyksta atletikos pratimų pamokos (uzsiėmimai).

Pamokas dėstyta JSO instruktorius Tendys Mikas.

Klubo nariai ir kandidatai renkasi prie naujosios pradžios mokyklos. Turintieji įrankius (diską, lelij, rutulį ar kt.) pasilia su savimi.

Dalyvavimas būtinas.

ISO Vadovas.

Gegužinė

Zarasų šaulių moterų būrys birželio mén. 2 d. (sekmadienį) Magacijų pušyne rengia pirmą dielę gegužinė.

Pradžia 16 val.

Šaulės.

Rimtas pageidavimas

Piento Kaunas — Zarasai ruože netoli Zarasų — prie Asavytų km. yra auto sustojimo vieta. Daug tinkamus sostojimo vieta būtų prie Šuanelės km. — pora km. toliau nuo Zarasų. Mat, čia yra viškeliai, einančių į Imbrado ir Mukulių ir, be to čia yra Girsų pradžios mokykla. Taigi čia yra kelis nykius didesnis judėjimas, negu prie Asavytų. Atvažiavusiuose viškeliuose norintiems patekti į autobusą reikia dar pora kilometrų keliauti į pasilikti iš Zarasų. Taigi reikytas dalykas skubiai sutvarkyti. Makelis.

Tarėsi šauliai

Gegužės 25 d. Zarasų pr. mios rūmuose įvyko 1-mo ir 16-tos šaulių būrių bendras susirinkimas, kuri buvo atsilankęs rinktinės atstovas kap. Mikėnas ir pasakė drausmės reikalo gražiai kalbą. Šauliai ats. j. lit. Zagarakalys skaitė paskaitą apie nuosavybę. Susirinkime, tarp kitko, nutarta: 1) birželio 28 — liepos 1 d. d. suruošti ekskursiją į Vilnių (kartu įvyksta ir

Redakcinė kolegija:

DR. J. BUZELIS,

MOK. JZ. CHMIELIAUSKAS,

MOK. O. KAROSIENĖ,

BURM. J. VALIUKONIS,

ADV. J. ŽAGRĀKALYS

Europos karas

Praėjtu rudenį prasidėjė žemėje, ore ir vandenye baisus, viską griaunantis ir naikinančius karas Europoje žaibo gretimumu plečiasi toliau, darosi žiauresnis. Sisurės Prancūzijoje ir Belgijoje eina didžiausieji mūšiai. Karas žudoma desetkaičių tūkstančių žmonių, griaunami miestai, naikinamas visokios materialinės ir dvasinės vertės. Vokiečiai užėmė daug Europos mažyų valstybių, dabar nukrepé savo moderniausius žudymo ginklus prieš anglus ir prancūzus. Per tris savaites priskaitoma vien žuvusių lektuvų net apie 4.500. Sioms dienomis Belgioje karalius Leopoldas sudėjo ginklus, pasidavę vokiečiams, nors Belgioje vyriausybė tam priešinasi ir persikėlė į Prancūziją toliau kariusi at vokiečiais. Sisurės Prancūzijoje vokiečiai priėjė prie Lamanšo, užėmė svarbesnius Prancūzijos uostus: Kalė, Bulon, tuo būdu atskyre Prancūziją nuo Anglijos ir dabar rengia žygius paten Anglijon. Apie milijoną prancūzų, anglų ir belgų kariuomenės yra apsupta Šiaurinėje Prancūzijos ir Belgijoje. Savo daugybę tankų ir orlaivių Vokiečiai visur nugalė. Sajungininkai lik 29. V. užėmė Norvegijos Narviką. J.

Steigiamojo Seimo minėjimas

Š. m. gegužės 15 d. suėjo 20 metų, kaip susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas. Visi mūsų didieji laikraščiai šias sukaktives paminėjo, primindami St. Seimo nudirbtus darbus, padėtus musų valstybei ir neprieklausomybei pamatus. St. Seimas priėmė žemės reformos įstatymą, ivedė savo valiutą (litus), sudarė 1920. VII. 20. sutartį su Rusija ir išleidė daug kitų svarbių įstatymų.

Is Zarasų krašto žmonių St. Seime atstovais buvo įsirinkti nuo valstybės liaudininkų — Zarasų pradžios mokyklos inspektorius A. Tamaičius, dabatiniis Teisingumo Ministeris, dr. VI. Lašas, dr. J. Buzelis, nuo krikšč. demokratų — kun. dr. J. Stepanavičius, nuo socialdemokratų — prof. A. Purėnas ir dr. kiti žmonės.

S. m. gegužės 26 d. buv. St. Seimo nariai buvo susirinkę Kaune prisiminti tuomet nudirbtus jų darbus.

moterų būry), 2) birželio 8 - 9 d. d. abiejuose būriuose pravesti šaudymo pratimų kovos šovinius ir 3) rikiuotės pamokas daryti kiekvieną sekmaciųnuo 7 iki 9 val. ryto (iki šiol pamokos buvo daromos tris kartus savaitėje: antradieniais, ketvirtadieniais, ir seštečiadienais)

Zarasai dar labiau tvarkosi ir grožėja

Ir ši pavasarij miesto pagrindinio darbų elnia visu tempu: visur atsodinti išdžiūvę modeliniai, miesto sodo išvalyti, nereikalingi krūmai ir medžiai iškirsti, gatvės grindžiamos, tiesiamos pilkūs šaligatviai (Vilkiaus g-vėje), Vytauto g-vėje pradėta grįsti tažytis akmenimis. Visas dar liki šiol pasiliukus lūnas įsakytu tuo nugriauti, senas tvoros pakelti naujomis.

Gimnazija

Baigiamuosius egzaminus gimnazijoje laiko 18 abiturientų; 2 abiturientai dėl nesveikatos P. Švietimo Ministro nuo egzaminų atleisti.

Zarasų krašto žinios

Antalieptė

IS MALŪNO Į DVARĄ

Nuo Antalieptės apie 4 kilometrus yra Ažuolinės malūnas. Ta vietė anksčiau vadindavosi „Certovka“. Malūnas seniau buvo aplieistas, bet savininkas vokietis Lansbergas jį atremontavo, pertvarė, pastatė naujas mašinas. Paskutiniai metais malūnas turėjo daug darbo, žmonių visados būdavo pilna. Savininkas labai daug uždirbo ypatingai praejusias metais, kuo metu buvo sausa vasara, ir kituose malūnuose stigo vandens.

Dabar vokietis Lansbergas Ažuolinės malūnā sumsinė į dvarą ir išvado į Vokietiją, į Klaipėdos kraštą. Naujas malūno savininkas yra lietuvis, kur tai taurauja, o Ažuolynėje turi savo įgaliojinį, kuris viską veda ir prižiūri.

Kaimynas,

Antazavė

KOOPERATYVAS

1939 m. Antazavės kooperatyvas turėjo 123 narių, apyvaros padarė 98.000 lt., gryno pelno gauta 4.000 lt. Valdybos pirmininkas yra D. Pauryš iš Biekurių km., krautuvės vedėjas K. Dieninis.

Kooperatyvas turi nuosavus namus, kurie verti apie 3.000 lt.

SUSIRINKIMAS SU VAIŠEMIS

Antazavės smulkus kredito draugijos metiniame susirinkime 30. III. buvo išrinkta draugijos valdyba: pirmininkas Al. Sutkus iš Pupeikių km., kasininkas J. Malsauskas iš Duburių km. ir sekretorius D. Pauryš. Valdybos nariai gauna atlyginimo mėnesiui: pirmininkas 45 lt., kasininkas 35 lt., sekretorius 30 lt. Susirinkimui pasibaigus, draugijos nariai buvo pavaličiai baronikomis (restainiais), kurių buvo išdalinti viso už 40 lt. K. D.

Salake suruošta mokinį Šventę

Šventėje dalyvavo per 300 mokinį. Buvo atsilankęs mokyklų inspektorius p. Samas. Gražiai išpildyta programa, kurios su pasi-gerėjimu žiūrėjo labai daug žmonių. Ekskursijos iš Dūkšto ir Dusetų

Pereitė sekmadienį (gegužės 26 d.) Salakė įvyko viso valsčiaus pradžios mokyklų mokinų sporto ir dainų šventė.

Jau iš pat tyto visais keliais iš platių apylinkių vaikai, savo tévų ar mokytoju lydini, traukė į miestelį. Čia gan greit jų susirinko nemažas pulkelis, susitvarke, susirinko ir, dėdų orkestrui grojant, ėjo prie Neprikalusomybės paminklo pagerbti už laisvę žuvusių karinių. Prie paminklio padėtas valiukas. Zagariškės mokyklos vedėjas Ramonas pasakė atitinkamą kalbą, ragindamas vaikelius karštai mylėti savo tévynę, jai dirbtį ir aukotis, turint prieš akis kliniasių pažydi — kritusius kovose dėl neprikalusomybės karžygius.

Po to vaikaičiai bažnyčioje pasimeldė ir išklausė klebono kun. Staniono Šventė bei mokiniamas pritikinti pamokslą.

Saulėi šviediant, iš miestelio ilges gretos žygavo į sporto aikštę, kur prisirinko pilna vaikų — aktyviųjų Šventės dalyvių ir suaugusių — Šventės žiūrovų.

Pirmą valandą į aikštę atvyko mokyklų inspektorius p. Samas, lydimas Šventei ruoštį k-to pirm. mokytojo Vaitėno. Inspektorius išklausė vadovo mokytojo. Samulio reportą, pasisevelino su išrikiuotais moksleiviais ir pasakė jems atitinkamą kalbą. Ragino mokinius augti dorais savo tautos vaikais, gerai mokytis ir klausyti save tévų bei mokytojo.

Neitrakus mokiniai, sporto uniforma

apsirengę, dainomis eilėmis pražygiai pro svečius ir pasiruošė sportui. Pirmiausia pratimus atliko mergaitės, kurių grupėms vadovavo mokytojės — Bielskytė, Urbanaitė ir Baronekanalė. Nelengvi pratimai buvo labai gražini atlikti ir žiūrovų gausiai plojimais palydėti. Gerai pasirodė ir berniukai, vadovaujami mokytoju — Steikiūno, Ramono ir Rupšio. Bendri mergaičių — berniukų pratimai susiliute nemažinės dėmesio. Visa aikštė bangavo ritmingais jaunolių nuostatais.

Neuzmirsta ir daina. Namažas mokiniai dainininkų bārelis, susirinkę iš viso valsčiaus mokyklų, mokytojui Sirūčiui diriguojant, dainiai padainavo keletą gražių dainelių.

Pasirodė ir atskirios mokyklos su savo programomis: Tiltiškės mokyklos mokinės atliko plastikos dalykelių, Salako — dailinių pašo tautinių šokių, o Ramoniškio — suvaldino pačios mokytojos Burbiničės parašytą veikalį, turtinę gražiomis mintimis ir specialiai pagamintais dekoratyviais aprėdais.

Mokytojai ir mokiniai Šventei ruoštė turėjo daug laiko ir darbo pauskoti. Tačiau Šventės gražus pasisekimas sutekėti ir joms moralinio pasitenkinimo, kaipti atlyginimą už turėtus rūpesčius.

Iš kaimyninio Dūkšto valsčiaus, kuris buvo lenky opakuojimo, buvo atvykusiu daug mokytojų, o iš Dusetų — mokytojų ir mokinų ekskursija. — V. M.

Degučiai

KOVOJAMA SU GIRTAVIMU

Degučiuose pirmadieniais „Maistas“ prūma bekonus. Okiainkai čia tuoju gauna po 85 lt. už kiekvienu bekonus. Šilpnės būdo žmonės nelinkę neužėjė į restoraną pasivališti. Yra tokii, kurie pardavę bekonus, visai be pinigų gržta namo. Matydami šias blogybes, degučiškai pradėjo smarkia kovą prieš restoraną ir degtinės parduotuve. Vietos klebone kun. Rauduvės pastangomis nuo š. m. liepos 1 d. Degučiuose nebebus nei restoranu nei degtinės parduotuvės. J.

TVARKYTINA MOKYKLA

Jau keletas metų Gulbinės pradžios mokyklos vienas komplektas yra Bielkaučižoje. Kukalio kaimiškuose namuose, o antras — Samavys km. Grigaliūno namuose. Abu butai mokyklai nepriskirti iš notinkami. Bielkaučižoje Kukalio butas visai neptižūrimas, labai aplieistas: nešvarus, langai maži, kresnys sujūri, durys, langai skylietė, vaikams maža oro, žviesos, šilimai, išeinamosios vietas be galio nešvaros. Mokyklos buto savininkas ne kiek nešrūpina tuos trūkumus pažiliinti, nors gauna visai nebogu nuomą: anksčiau po 450 lt., o šiemet 450 lt. metams. M.

Dūkštas

ZARASIEČIAI DIRBA

Prijungus buv. lenky okupuotą kraštą prie Lietuvos, į Dūkštą persikelė dirbtų nemažas akčių Zarasų krašto žmonių: iš Degučių mokytojas J. Marcolis, iš Antalieptės polic. nuov. viršininkas Bilevičius, iš Antazavės valsčiaus sekretorius B. Vasiliauskas ir dar kiti. Nors darbo sąlygos čia yra nelengvos, bet visi atsidėjė auktariniu diše, ir galima pasidžiaugti, kad tas darbas joms sekasi. Per tą pusmetį visur matatos didelė pažanga.

Dūkšto valsčiaus grynai lietuviškas, tik miestelyje yra pasilikę keletas ūčių lenky — atėjimų. Dūkšto ir apylinkės valsčių gyventojai lenky okupacijos laike turėjo net išrikių iš savo valsčiaus į buv. Lenkijos seimą Varšuvosje savo atstova buv. viršaitį p. Seikių, kuris čia turi diki apie 70 ha ir kuris yra kilięs iš Antazavės valsčiaus Duburių km. Nors p. Seikius lietuviams buvo palankus, bet Varšuvos seime, kaip lietuvių rinktas atstovas, nieku nepasireiškė. Dabar Dūkšto valsčiaus viršaitis yra Just. Jakutis.

KOOPERATYVAS VEIKIA

Dūkštiečiai turi miestelio viduryje gerose mūrinėse patalpose žemės ūkio kooperatyvą „Gerovę“. Kooperatyvas yra „Lietukio“ narys, turi savo skyrių Rimšėje, skėmingai prekiaujančių lietuvininkų jauvais, Turmantu iš Dūkštoto stotyse perka „Maistui“ gyvulius, numeruoti parduoti prekių už 500.000 lt. Kooperatyvo vadovybė: pirm. Br. Vasiliauskas, kasin. Yla, narių — J. Marcolis, Cicėnas, Sukellis. A.

Dusetos

DUSETISKIAI KULTOREJĀ

Jau iš senesnių laikų Dusetų apylinkės lietuvininkai buvo svinėsani. Jau prieš buv. didžių karo čia buvavo nemaža moksleivių ir šiaip iš dusetiškų tarpo kilusių inteligentų. Tais laikais buvo priskaitoma vien kunigų dušetiškių laki.

Dabar pasakintinių 20 metų laike čia Zarasų krašto valsčiaus dar daugiau padarė pažangos. Visi kaimai išskirti į vienkiemius. Lietuvininkai augina bekonus, stato į pionierius pieną, kultūrinius laukus, naikina balas, išgyja žemės ūkio mažinias. Iš tos pacios žemės gaunauna tris arba keturių kartus daugiau javų pašarų, kurie nebegali tilpi senose trobose. Statomi nauji didesni, erdvessi, sveikesni namai, platelesnės tvartai, aukštessi svirnai ir klojimai, didelesnės daržinės. Kiek-

viens lietuvininkas leidžia vieną valkų į mokyklas. Zarasu, Rokiskio ir Utenos gimnazijos pilnos dusetiškių mokiniai. Vasaros atostogų metu Dusetos papuoš Kauno, Dotnuvos, Vilniaus aukštųjų mokyklų studentai ir daugelis atostogaujančių valdininkų, tarnautojų. J.

KUNO KULTŪROS IR SPORTO KURSAI DUSETOSE

Š. m. gegužės 20, 21, 22 dienomis Dusetose įvyko Dusetų „Pavasaris“ rajono kūno kultūros, sporto ir taučinių šokių kursai, kurios pravedė instruktoriai iš centro K. Ambrozaitytės.

Per trias dienas, nors glaustai, buvo supažindinama su sportu ir jo reikšme, kūno kultūros rūmai ir jų taikymis sportininko ženkli gauti.

Praktiškai atlikta mėtimai disk'o ir ietis, rutulio siūlimas, rikiuotė, mankšta, piramidžių statymas, krepšinio ir orasvydžio žaidimai, bėgimas.

Kalbėta apie pirmąją pagelbą, plaukiamą ir jo reikšmę, jojimą.

Išmoka vietoj tangų ir fokstrotų keletas tautišku šokių.

Paskutinės dienos vakare buvo egzaminas. Kursus lankė 13 vyru ir 18 mergaitių.

DIDELĖ SPORTO ŠVENTĖ

Š. m. liepos 14 d. Dusetų „Prie“ rajonas rengia didelę sporto Šventę, kuriai jau dabar smarkiai ruošiamasi. Šnekučio Jonas.

SODŪNŲ MOKYKLA

Dusetų valsčiaus viršaitis dave parėdymą lietuvininkams gegužės 31 d. vežti miško medžiagą Sodūnų mokyklos statybai. Medžiai bus vežami iš Pažemio miško, kuris yra arčiausiai Sodūnų. Kai kurie norėjo, kad mokykla būtų statoma Moškalaukiuose arba net Kruievose, bet komisija patinkino gera, patogią vieta Sodūnų kaimė ant gražaus kryžkelės kalno prie Dusetų — Zarasų vieškelio, kuris yra arčiausias iš Dusetų į Zarasus keliais. Nauja mokykla bus mūrinė 2-ju komplektu su butais mokytojams gyventi. Dabar Sodūnų mokyklos vienas komplektas yra Sodūnuose D. Tumėne bute, o antras — Šarkiškėse. J.

Imbradas

BUVO SUSIRINKIMAS

1940 m. gegužės 26 d. įvyko Šventės bėnulių kūno kultūros JŪR susirinkimas. Susirinkime dalyvavo daugelis narių.

Ratelio vadovas J. Macijauskas skaitė paskaitą apie mandagumą. Be to, buvo skaitytas referatas „Kooperačija“. Referatą skaitė ratelio narys A. Cibulskis. Susirinkimas praėjo jaukoje nuotaikoje. Po susirinkimo žaista futbolu.

Aitola,

VILNU VERPYKLÀ

Prie Zirnųjų malūno K. Stankevičius turi itinės verpyklių. Nuovuži į verpyklą verpti vilnas dažnai reikia labai ilgai laukti, kol suverpis: matyt, verpykla darbo turi nemažai. Kartais pasiliko, kad suverpus geru avyti baltas vilnas, gaumamai jau nebe baltos, o tiesiog pilkos spalvos siūlai. Išmazgojus siūlus, alškai matosi juodai vilnių priežiūros, kurios šiaip ar taip būna įmaišytos į siūlus. K. Vacius

Zarasuose, Bokanto g. 13, išnuomojamas naujas iрengtas **BUTAS**
iš 4-rių kambarių ir virtuvės.

Salako valsč. Kemionių malūnui reikalingas **RANGOVAS**
suvaryti poliams (diliams).
Kreiptis pas mal. sav. Kemionių

Zarasų krašto naujienos

Antalieptė

VIENOVĀJU JŪR

S. m. gegužės 26 d. Vienovav ymokylos alkštėje JUR surengė viešą gegužinę. Oras buvo gražus, tad ir publikos buvo pristinkę gana daug.

Degučiai

BUVO GAMYBOS KURSAI

Trinkuskis JUR i. m. IV. 29 d. įvyko vasaros gamybos reikalo biniai kursai — paskaitos, kuriose instruktoriai Linkevičius smulkiai išdėstė apie auginimą bei pužiūrėjimą baržovių, paukščių, pluoštinų augalų ir sruogų gyvulių.

J. Živilgsnis.

GAIRSAS

S. m. IV. 23 d. Dundalių k. sudegė Jurgio Petroko gyvenamas namas, kuris apdraustas nebuvu. Gaisro prieštasi primeta vienį kaminių, antrą patemas savininkams, t. s. sako, jau buvę apie 3 metus nevalytas dūmtraukės?

ATEMĖ GINKLA

Paliarko k. brakenieriui M. eigulai, nakties metu pačiupę stinas medžienant, atėmė iš jo šaunamajį ginklą, už kurį teks ir prisesti. Tai budrus miškių sargai, kurie ir naktimi nemiegia, medžioja „stielcius“.

J. Ž.

Imbradas

PASILIKSIME BE ŽIBALO

Chininkams pasiūlyta įsigyti didesnės žibalo atsargos. Nešumokėjusiems s. m. savivaldybės mokesčius ūkininkams imbrado val. savivaldybė sumanė neduoti žibalui gauti pažymėjimų.

Kadangi šiemet pavasaris nusivėlinio, trūko pašarų, daugeliis ūkininkų pinigus išleidė pašarams. Be to, dabar reikalinga įsigyti bosai, indai ir užsimekėti už patį žibala. Tai jau reikia nemažai pinigų.

Dauguma ūkininkų dabartiniu laiku pinigu neturi. Bosus ir indus dar galėtų įsigyti, kartais nedarant ir pinigų išleidžia; žibala taip pat gauty kreditan. Bet S-bės mokesčius su žibalo gavimu jokiui būdu negalima rysti.

Terminas išleidžia atsilianti visai bai-giasi, o žibala atsiėmė iki šiol nežymus ūkininkų skaičius. Ūkininkai nepatenkinti. Jeigu s-bė savo nesiskaitymo nepakeis, tai nemaža ūkininkų likė be žibalo.

Dabar, kada ūkininkai išleidžia gyvulius į ganancias, atsiras daugiau pieno, iš to pajamų, tada ir užsimokės reikiamus mokesčius. Ūkin. J. M.

Salakas

SALAKA BUS DANTŲ GYDYTOJAS

Sveikatos Departamentas leido apskrities valdybai Salako m. samdyti dantų gydytoją sveikatos punkto vedėjo telesėmis. Belurčiamas gydyma teki nemokamai, o pasiturtinėms pagal V.R. Ministro nustatytą taksą.

PIRMOJI GEGUŽINĖ

Sekininių pirmų dienų Gubavos žaulių skyrius surengė pirmą šiai metai gegužinę. Nežiūrint, kad oras buvo šaltas, žmoniai susirinko daug. Teko pasinaudoti mokyklos pastilėmis.

Vienas girtas pilietis pasipainiojės bandė drumbstį nuotaiką, bet laiku suprato ne savo vietoje atsiraodės.

Pažymėta, kad administracijos linijai išmykus, čia į pramogas daugiau žmonių atsilanko.

A. Maskoliūnas.

JUR VAKARAS

Motinos dienos proga Gubavos JUR kartu su ūsalių skyriumi surengė vakarą. Suvaldinta 4 v. vaizdellis „Motina“. Vaidino jaunieji ūkininkai. Šventė susirinko labai daug, visi net netilpo į salę. Motinos, kurios daugė vakarą atsilankė, ypač liko patenkintos.

Tvarka palaike ūsalių. A. M.

RUOŠIA ANTRĄ EKSURSIJĄ I VILNIU

Sekmėnį metu Salako kun. J. Pranevičius buvo suruošęs didele eksursija į Vilnių, kurioje dalyvavo 280 narių. Aplankytas žymesnis Vilniaus vienovės: Aušros vartai, Katedra, Gedimino pilis, Kalvarijos, Trijų Kryžių kalnas, Šv. Mikalojaus, Onos, Jono ir Šv. kitų gražių bažnyčias.

Pažymėta, kad su Vilniaus šventovėmis, bei istoriniems vietomis išsamiai dalyvius supažindino vietiniai kunigai Budzilas (kilimo dusetiškis), išvykdami į namus, matėmo savo akių iškilmingas gedulio laidotuvės žiauriu nužudyto polic. J. Blažio. Laidotuvės iškilmingas vėtos gyventojai taip apibūdina: sako, kad lenkai buv. maršala Pileuski paprasčiai laidoje, negu lietuvių savo policininkai.

Bo to, s. m. birželio 7-8 d. d. kun. J. Pranevičius organizuoja antrą eksursiją į Vilnių.

J. Živilgsnis.

BRANGI IR PAVOJINGA KELIONĖ

Buv. Salako sveikatos punkto aukšterė p. Steimanaitė, kilusi iš Zarasų miesto, prieš penkis mėnesius išskrido orlaiviu į Rygos į Ameriką avėčiuos pas savo turtingą ištekėjusią seserį. Kelionė kainavo 1 200 dolerių, arba masy piniagais virš 7000 lt. Dabar, labiau išsplatęs Europos karui, p. Steimanaitė nebegali grįžti atgal.

M. K.

Smalvos

KELIAS Į GERBOVĮ

Nusikraukė opukantis sunykęs Smalvų bažnytkaimis iškart atgyjo naujam gyvenimui. Bažnytkaimis tapo valsties centro, į jį perkeltas kai kurios ištaigos. Čia dabar vyksta daug didesnis judėjimas. Netoliomaj atelyje iš bažnytkaimi gal vadinsime miesteliu. Žodžiu, apie itomas Smalvoms priešky atsirado keliai į pažanga, augimą, į visokeriopą gerbū.

ATSIKELĖ POLICIOS ĮSTAIGA

Smalvų policijos nuovados viršinkas p. Tomašiūnas su visa įstaiga atsikėlė į Smalvas.

EKSURSIJA Į VILNIU

Raminavos jaunaliutuvių rengiasi birželio mėn. pradžioje vykti apžiūrėti tai vien numylėtą Vilnių. Ekekurisius laukiamas su didžiausiu susidomėjimu.

G.

SEIMININKĖMS KURSAI

Mokyklos vedėjo p. Sirvydžio rūpesčiu nesenai Smalvose buvo suruošti seimininkėms 2-ųjų savaičių valgyj gaminimo kursai, kuriuos uolio lankė ir baigė didokas skaičius mergaičių. Kursus vedė agr. p. Kuzmaitė.

NELAIMĖ SU DVIRACIŪ

Jau nuolaidas P. Jarmalauskas iš Martyniškių vk. bevažiudamas dviraciū sugriuvė ir smarkiai susizalojo. Dėl nelaimingo įvykio jis tapo paguldytas Zarasų ligoninėn.

VALSCIAUS VALDYBAI DIDELIS DARBYMETIS

Sąryši su valstiečiais padidėjimu ir po lenky valdžia buvusių žmonių asmens dokumentų suvarkymu, Smalvų val. valdybą dabar yra didelis darbymetis. Valdybos tarnautojai dažnai dirba nuo ryto iki pat vakaro. Su vi-

REDAKCIJA prajo antazavīšius ir duetiškias, jei jie dar yra gyvi, dažnai ir placių parašyt apie save.

sokais reikalaus ir reikalukais žmonės pirmiausiai kreipiasi į valstybę. Visus reikia patenkinti, visiems paaškinti. Ypač sekretoriui p. Matveikiui tenka pakelti daug darbo ir galvos sukimą.

G. S.

GRAŽIOS APYLINKĖS

Smalvos, būdamos aukštesnėje vietoje, turi labai placių matomas ir gražias apylinkes, kurios gausiai išmargintos miškeliai ir ežerais. Tačiau tikrai nuostabiai graži apylinkė yra per 1 km. nuo bažnytkaimio piečiau. Ypač puse. Čia tarp pušynėlių ir gojelinių apaugusiai kalnelių matosi išvairiausiai išsiengingiai ežerai. Yra daugybė pusiasalių, kuriuose išmetytos ūkininkų sodybos. Iš aukštesnės vietas beižiūrini, susidaro pasakūsias vaizdas.

DIDŽIULĖ GEGUŽINĖ

Lupenko rengiamos pramogos viauojant labai gausiai lankomos. Čia energingo mok. p. Tumėno griežai palaukia gera tvarka sudaro maloniu nuotaika. Per Sekmėnės jaunaliutuvės suruoštoje gegužinėje dalyvavo apie pusė tūkstančio žmonių.

BUS LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Yra viilties, kad Smalvų bažnyčioje bent kas antrą šventadienį būtų lietuviškos pamaldos.

Nuo redakcijos. Dabar reikėtų, kad kiekviena šventadienį būtų lietuviškos pamaldos.

MOTINOS MINEJIMAS

Gegužės mėn. 5 d. Barankiškių pr. mokykloje buvo motinos minėjimas. Gausiai atsilankė mokiniai motinų. Mokiniai gražiai padeklamavo ir suvaldino dviejų veiksmų vaidinimeli, tai dienai pritaikytą. Mokyklos vedėjas nupasakojo pas dieną reikšmę ir ragino vaikus dar labiau mylėti savo mamytes.

Rimutis.

BARANKIŠKIŲ JŪR

Per Sekmėnės išvyko Barankiškių JŪR susirinkimą. Ratielio žadovas iškėlė šios šventės reikšmę jaunesniems

ūkininkams ir ragino juos dar darbštessiniais būti, negu iki šiol yra buvę. Visi pasiskirste gamybą, pasportavo ir su paklusia nuotaika išskirkite.

Rimutis.

SKAUDUS REIŠKINYS

Labai nejaukus vaizdas, kai tarp linksmai žaluojančių medžių sodai stovi visai juodi, spimore, o daugeliu medžių visai numirę. Ūkininkai šiemet netekė daug pajamu, neturės sėvikių, gaivinančių valstiją.

Gajus.

Tilžė

ŠAULIU VAKARAS

Tilžėje gegužės 19 d. buvo suruoštas ūsalių Šokių vakaras. Oras buvo listinas, bet publikos buvo daug ir pelno gauta nemažai.

SERGA IR MIRSTA

Tilžės apylinkėje labai serga vaikai. Karštis pakyla iki 41 laipsnio. Taip pat serga ir dažnai mirsta senesniojo amžiaus žmonės. Nors parapija nedilelė, bet kartaži i dieną net po du laidoja. Žmonės susirūpinę, kad arti nėra gydytojo.

E. V.

TVARKO KRAUTUVES

Pas Raginskų policija patikrino krautuvę ir surastė protokolą, nes buvo pardavinėjama deginėti į kitą laiką labai brangiai. Elena Vitkevičienė

Turmantas

DIDELĖ PAŽANGA

Gegužės 26 d. Užkaimo pradžia mokyklos mokytojas p. Bandžiulis surengė ūsalių vakarą. Publikos buvo gana daug. Vakaras pajaujintas ele-raščiai, kuriuos deklamavo pradžia mokyklos vaikai. Prieš atgaunant ūsalių, vaikaičiai nemokėjo nė žodžio ištarti lietuviškai, o dabar energingo mokytojo deka ne tik ele-raščius sakė, bet ir ūsakė lietuviškai.

E. Vitkevičienė

Paminėtas dešimtmetis

Gegužės mėn. 18 d. Lietuvos Mokytojuo S-gos Salako skyrius minėjo savo dešimtmetį. Iškilmingame susirinkime dalyvavo p. Inspektorius J. Samas, L.M.S. Zarasų ap. komiteto pir. direktorius Pr. Gipiskis, mokytojai svečiai Dūkšta, Smalvų, Degužiai ir kitų valstybės.

Iš dabartinio skyrius pirminkinio mokytojų. A. Vaitėno pranešimo matyti, kad skyrius nariai mokytojai yra aktyvūs ne tik skyrius darbuose: susirinkimose, šventėse, Dr. J. Basanavičiaus vardo liudiaus universitete, bet ir vienos viešomeniniame gyvenime, nes įvairoje organizacijose eina vadu pirminkinukų ar kitų pareigūnų pareigas.

P. insp. J. Samas ir p. direkt. Pr. Gipiskis savo kalbose iškėlė šio momento aktualius mūšiai tautilių klausimus ir kvietė mokytojus ir toliau dėstipriau ugdyti jaunojoje kartoje tėvynės mėlių ir žmoniškumą. Žodžiu aukšvelkino Dūkšta, Smalvai, Degužiai mokytojų astovai. Gauta sveikinimų ir

teismas, išklausės kaltintojų ir gynejų kalbas, rado, kad kai kur mokytojas tikrai yra nusikaltęs savo tiesioginėmis ar pasiūlomis pareigomis, padaro it kitų prasidžių, bet atsižvelgiant į sunkias darbo sąlygas ir nudiurbą nemažai darba, mokytojai išteisino ir ateityje patarė vengti nusikaltimų.

V. T.

Zarasai ir Paryžius

Prancūzų Paryžius dabar pergyvena balsias karo dienas, bet jo gyventojų dvietai yra nepalažiamos. Paryžius turi tvirtą, aukščiausią pasaulyje 300 m. geležinį bokštą, kurį 1889 m. pastatė inž. Eiffelis, ir iš kurio matosi visas 6 milijonų miestas ir jo apylinkės. Mūsų Zarasai turi savo 80 m. aukščio Eiffelio bokštą, kurį 1938 m. pastatė ant aukšto kalno inž. Indriūnas,

ir iš kurio viršunės matos žavingas mūsų kurortas, gražus Zarasų miestas, puikios tolimosi apylinkės ir net Daugapilio miestas.

Paryžiaus Eiffelio bokštai stovi tvirtai jau virš 50 metų, o Zarasų bokštai, vejuji pučiant, trupauti jau braška, nors išstovėjo vos 2 metu. Apatinių sunkejų bokštai laiptai reikalingi skubios ir rimtos paramos, nes jų pagrindinė atraša yra visiškai išvirtusios ir guli po laiptais.